



Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з

ГЕОГРАФІЇ (2024 р.)

8 клас

ЗАВДАННЯ № 1

ТЕСТИ



Код: Г – 8 –

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТИ

Тести **1-25** мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише **один** правильний (**1 бал**). Тести **26-30** мають п'ять варіантів відповідей, серед яких лише **чотири** правильні (за кожну правильну відповідь – **1 бал**; усього – **4 бали** за кожне запитання). Тести **31-35** мають сім варіантів відповідей, серед яких лише **три** правильні (за кожну правильну відповідь – **1 бал**; усього – **3 бали** за кожне запитання).

Оберіть, на Вашу думку, правильні варіанти відповідей та позначте їх у бланку згідно з інструкцією.

УВАГА! Зараховуватись будуть відповіді, що позначено тільки в цьому бланку (друкованими літерами)

(виправлення не допускаються)

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	А	Б								
№	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Відповідь										
№	21	22	23	24	25					
Відповідь										

№ 26				№ 27				№ 28				№ 29				№ 30			
1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4

№ 31			№ 32			№ 33			№ 34			№ 35		

Загальна кількість балів за виконанні завдання – 114 . Час написання – 4 год

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1-25)

1. Укажіть, який вулкан має найбільше в світі кратерів (270)

А Етна

В Везувій

Б Гекла

Г Кіліманджаро

2. Назвіть державу, якій належить найбільший у світі річковий острів

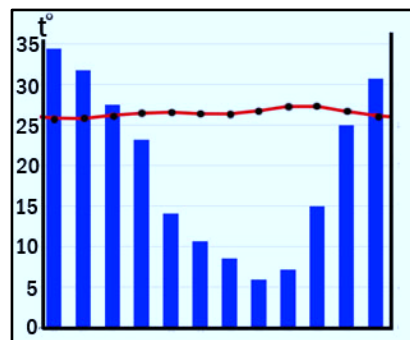
А Китай

В Конго

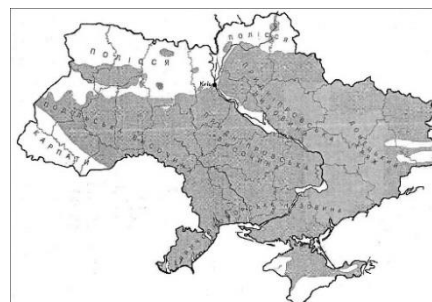
Б Бразилія

Г Аргентина

3. *Зміна швидкості орбітального руху Землі в різні пори року є прямим наслідком*
А впливу місяця **В** зміни кута нахилу до площі орбіти
Б зміни пір року **Г** зміни відстані між Землею і Сонцем
4. *Визначте прилад, що демонструє рух Землі навколо Сонця*
А телескоп **В** теодоліт
Б телурій **Г** курвіметр
5. *Назвіть причину існування сили Коріоліса*
А добове обертання Землі навколо своєї осі
Б річне обертання Землі навколо Сонця
В вплив Місяця
Г вплив Сонця
6. *Укажіть, хто (що) виконує функцію відновлення простих речовин у біологічному кругообігу*
А гумус **В** рослини
Б бактерії та гриби **Г** тварини
7. *Найменші на земній кулі річні амплітуди температур – усього 0,4° спостерігаються в місті*
А Найробі **В** Кіто
Б Джакарта **Г** Сінгапур



8. *Стосовно якої течії вживають вислів «ревучі сорокові»?*
А Гольфстрим **В** Західних вітрів
Б Куросіво **Г** Південної пасатної
9. *У Світовому океані найбільші за висотою припливи зафіксовано в затоці*
А Бенгальській **В** Біскайській
Б Ботнічній **Г** Фанді
10. *Укажіть острів, що омивається водами двох океанів*
А Нова Зеландія **В** Тасманія
Б Ньюфаундленд **Г** Калімантан
11. *Назвіть гірську материнську породу ґрунтоутворення, що зображено на картосхемі сірим кольором*
А моренний суглинок
Б лесовидний суглинок
В алювіальні відклади
Г граніти



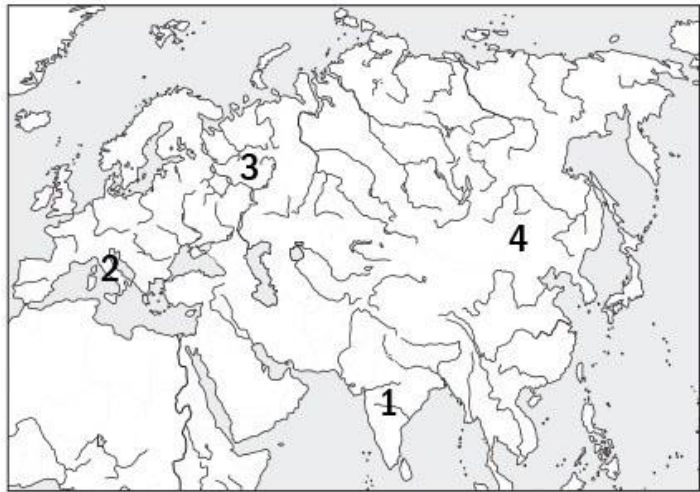
12. Вертикальну поясність яких гір відображено на малюнку

- А** Гімалаї
Б Карпати
В Кавказ
Г Памір



13. Укажіть цифру, що на картосхемі позначає район із такими кліматичними умовами: літо сухе й жарке (цей район розташований у зоні дії тропічних повітряних мас), зима м'яка, тепла й волога (переважають помірні повітряні маси)

- A 1** **B 3**
Б 2 **Г 4**



14. Укажіть, виток якої великої річки Сумщини починається на її території?

- А** Сула **В** Ворскла
Б Псел **Г** Сейм

15. У яких із перерахованих областей осадові породи мають найбільшу потужність

- А** Одеський
Б Полтавський
- В** Рівненський
Г Закарпатський

16. Яку довготу має центральний (серединний) меридіан IX годинного поясу?

- А** 120° зх. д. **В** 145 сх. д.
Б 135 сх.д. **Г** 40 зх. д.

17. З'ясуйте, для якого з районів України характерні такі показники клімату: середня температура липня становить $+15^{\circ}\dots+20^{\circ}\text{C}$, середня температура січня – $-5^{\circ}\dots-6^{\circ}\text{C}$, річна кількість опадів – 600-700 мм:

- А** південно-східної частини України
Б Полісся
- В** Степового Криму
Г Карпат

18. При перетинанні 180-го меридіану зі сходу на захід для визначення календарної дати

- А** додають одну добу
- Б** повертаються на одну добу назад
- В** не змінюють дату і час
- Г** додають одну годину

19. Визначте вапнякові натічно-крапельні утворення у вигляді конусів, стовпів, що ростуть з підлоги печер

- А** сталактити
- Б** амоніти
- В** сталагнати
- Г** сталагміти

20. Укажіть річку, що посідає друге місце за довжиною протікання території України

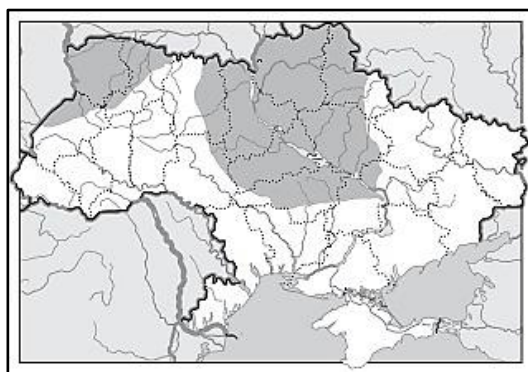
- А** Дністер
- Б** Сіверський Донець
- В** Південний Буг
- Г** Десна

21. Назвіть ім'я вченого, який започаткував картографічний напрям в українській географії

- А** С. Рудницький
- Б** П. Чубинський
- В** П. Тутковський
- Г** В. Докучаєв

22. На картосхемі України показано

- А** низовини
- Б** райони поширення максимального зледеніння в Україні
- В** басейни сланцевого газу
- Г** райони поширення гірських порід архейського та палеозойського віку

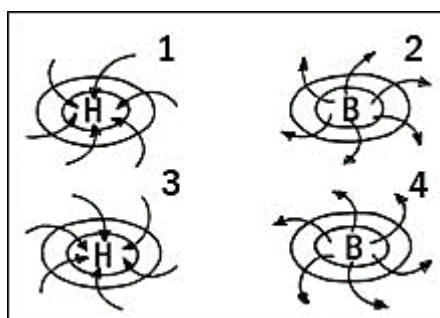


23. Який тип живлення переважає на рівнинних річках України?

- А** талими сніговими водами
- Б** підземними водами
- В** льодовиковий
- Г** дощовий

24. Який малюнок відображає схему циклону північної півкулі?

- А** 1
- Б** 2
- В** 3
- Г** 4



25. Що таке меандри?

- А** ступінчасті форми рельєфу на схилі річкової долини
- Б** колоподібні вигини річкової долини
- В** найнижчі частини річкової долини
- Г** частки зруйнованих річкою гірських порід

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (№ 26-30)

До кожного завдання подано інформацію, що позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Для виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари) та записати букви в **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту.

26. Визначте відповідність між видами корисних копалин та їх родовищами

1 залізна руда	А Солотвино
2 титанові руди	Б Кременчуцьке
3 кам'яна сіль	В Яворівське
4 сірка	Г Іршанське
	Д Заваллівське

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між видами атмосферної циркуляції та їхніми особливостями

1 пасати	А великі атмосферні вихори з високим тиском у центрі
2 циклони	Б сезонні вітри
3 мусони	В вітри помірних широт
4 західні вітри	Г постійні вітри, північно-східного та південно-східного напрямку, що дмуть від тропічних широт до екватора
	Д великі атмосферні вихори з низьким тиском у центрі

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між епохами горотворення та гірськими системами, що виникли у той період

1 байкальська	А гори Шотландії, Скандинавські й Алтайські гори
2 альпійська (кайнозойська)	Б хребти Прибайкалля і Забайкалля, східної частини Австралії
3 герцинська	В Альпи, Кавказькі, Анди
4 каледонська	Г Уральські, Аппалачі, Донецький кряж
	Д гірські масиви Центральної та Східної Азії

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Доберіть до кожного показника природних ландшафтів графічне відображення (див. рисунок) його зміни з півночі на південь на Східно-Європейській рівнині

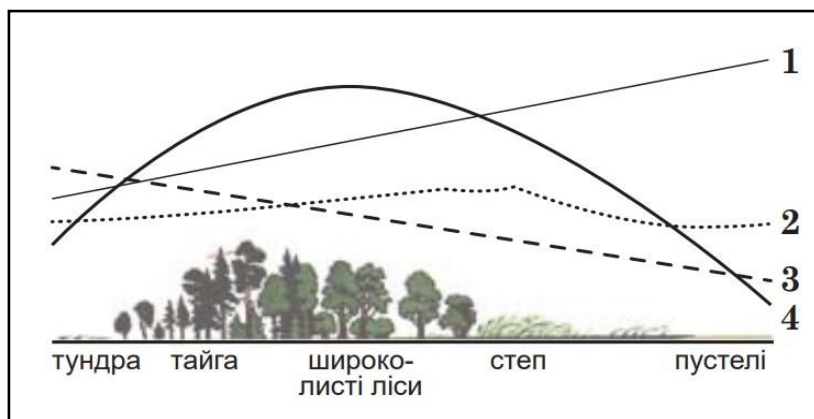
А середньорічна температура повітря

Б середньорічна кількість опадів

В запас ґрунтових вод

Г потужність гумусового горизонту в ґрунтах

Д сейсмічна небезпека території



	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

30. Установіть відповідність між датами та історичними подіями

1 1939 р.	А до складу України увійшла Кримська область
2 1918 р.	Б проголошення УНР
3 1917 р.	В проголошення ЗУНР
4 1945 р.	Г приєднання Східної Галичини та Волині
	Д приєднання Закарпаття

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповіді (№ 31-35).

Завдання 31-35 мають по сім варіантів відповіді, серед яких лише три правильні. Оберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, варіанти відповіді, та запишіть їх у **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту.

31. Назвіть твердження, що правильно характеризують особливості рельєфу України

1 у рельєфі України за площею переважають низовини

2 Українські Карпати – середньовисотні гори з округлими вершинами

3 у рельєфі України за площею переважають височини

4 Українські Карпати – давні, низькі, сильно зруйновані гори

5 Кримські гори – молоді високі гори із загостреними вершинами

6 найвища позначка рівнинної частини України – гора Берда

7 рівнини України мають загальний ухил із півдня на північ

32. *Оберіть дані, що необхідні для обчислення відносної вологості повітря в певний момент часу*
- 1 середня температура повітря за добу
 - 2 температура повітря в певний час
 - 3 фактична абсолютна вологість
 - 4 абсолютна висота місцевості
 - 5 атмосферний тиск
 - 6 абсолютна вологість насиченого повітря
 - 7 відносна висота місцевості
33. *Чому на річках, що протікають у північній частині України, повинь навесні триваліша, ніж на річках в інших регіонах країни?*
- 1 усі річки належать до одного басейну
 - 2 річки мають незначний похил
 - 3 у річищах часто трапляються пороги
 - 4 у басейнах річок поширені болота
 - 5 швидкість течії на окремих ділянках річищ різна
 - 6 на півночі країни повільніше тане сніг, більше дощів
 - 7 на заплавах облаштовано сінокоси й пасовища
34. *Назвіть найвищі точки рівнинної частини України*
- | | | |
|------------------|---------------------|---------------|
| 1 г. Берда | 2 г. Магура | 3 г. Сивуля |
| 4 г. Камула | 5 г. Могила-Мечетна | 6 г. Вапнярка |
| 7 Могила-Бельмак | | |
35. *Укажіть найменші за площею області України*
- | | | |
|---------------------|----------------|-----------------|
| 1 Чернівецька | 2 Хмельницька | 3 Тернопільська |
| 4 Черкаська | 5 Закарпатська | 6 Волинська |
| 7 Івано-Франківська | | |

ЗАВДАННЯ № 2

1. Охарактеризуйте систему течій в Атлантичному океані. На прикладах покажіть, як напрям течій використовували мореплавці в Світовому океані (8 балів).
2. Розкрийте, як на відмінності клімату окремих частин території України впливає: а) відстань від Атлантичного океану; б) гірський рельєф? (10 балів).
3. Як позначається рельєф на розвитку різних видів господарської діяльності? Наведіть приклади (8 балів).

ЗАВДАННЯ № 3 (1) (8 клас)

1. На карті Африки меридіани та паралелі проведені через 15° і утворюють сітку із криволінійних трапецій (для спрощення назвемо їх квадратами) - **1А, 2В** та ін. Так, Червоне море, майже, повністю розмістилося у квадраті **2Д**, а острів Кіпр – у **1Д**. Користуючись картою та зазначеною інформацією, визначте квадрати, у яких розташовані запропоновані об'єкти та заповніть таблицю **ЧІТКИМИ ЦІФРАМИ І БУКВАМИ** за зразком (**10 балів**).

Інформація про географічний об'єкт		Місцезнаходження об'єкта на карті	
		Цифра	Буква
<i>Зразок: Озеро Ассаль – найнижча (-155 м) точка Африки</i>		3	Д
1. Гора, найвища точка Африки			
2. Національні парки Серенгеті та Цаво			
3. Сучасна країна, де знаходяться руїни Карфагена			
4. Суецький канал			
5. Вулкан Камерун			
6. Острів Реюньйон			
7. Баб-ель-Мандебська протока			
8. Державний кордон між Еритреєю та Ефіопією			
9. Найнаселеніша країна Африки			
10. Гирло найповноводнішої ріки Африки			
11. Напівпустеля Калахарі в межах Ботсвани			
12. Озеро Тана			
13. Провінція Шаба (Конго), що багата на мідні руди			
14. Затока Сідра з лівійським портом Рас-ель-Ануф			
15. Мис Рас-Гафун			
16. Держава-анклав на території Південної Африки			
17. Океанське узбережжя Танзанії			
18. Гирло ріки Нігер			

19. Найбільше місто Марокко – Касабланка		
20. Гібралтарська протока		

ЗАВДАННЯ № 3 (2) (8 кл.)

2. Розрахуйте довжину тіні, що її відкидає Годинникова Королівська вежа готелю Абрадж альт-Баїт у Мецці опівдні 22 грудня, якщо висота вежі 601 метр, а священне для мусульман місто Мекка розташовано на 2° південніше північного тропіка (6 балів).

ЗАВДАННЯ № 3 (3) (8 кл.)

3. Прочитавши визначення поняття, запишіть його назву (термін) у правому стовпчику таблиці (12 балів)

№ з/п	Визначення поняття	Назва
1	Математичний спосіб зображення поверхні Землі або іншого небесного тіла на площині (на географічній карті)	
2	Кут у горизонтальній площині, між напрямком, паралельним осі ординат та даним напрямком, відлічений за годинниковою стрілкою	
3	Час, що визначений для даної точки на Землі, залежить від географічної широти місця і є однаковим для всіх точок певного меридіана	
4	Розділ геології, що вивчає рухи земної кори, форми залягання гірських порід (геоструктури), що створені цими рухами, та історію їх розвитку	
5	Вихід кристалічного (з магматичних або метаморфічних порід) докембрійського фундаменту давньої платформи на поверхню Землі	
6	Рівнина ділянка земної поверхні, абсолютні висоти (відмітки) якої лежать у межах від 200 до 500 метрів	
7	Система великомасштабних повітряних течій у тропосфері над земною кулею із зональним перенесенням повітря, наприклад, західним перенесенням	
8	Різниця між максимальним та мінімальним значеннями якого-небудь параметра (наприклад, температури повітря) за певний проміжок часу	
9	Карта, на якій цифрами й символами нанесені результати метеорологічних спостережень на даний момент та яка є основою для прогнозу погоди	
10	Величина, відношення падіння ріки (чи іншого водотоку) на будь-якій її ділянці до довжини цієї ділянки, що виражається у см/км, м/км, ‰, %	
11	Складена річковими наносами низовина в пониззі ріки, прорізана розгалуженою сіткою рукавів і протоків	
12	Велике скупчення води у замкненій природній улоговині на поверхні суходолу, що не має безпосереднього зв'язку з океаном	